

ikke fuldstændig ukjendt med disse Forhold, virker den gjældende Bestemmelse i mangfoldige Tilfælde umoralisk og fordærveligt, og kun i ganske faa Tilfælde, kun helt undtagelsesvis, kan den være til nogenjomhelst Gavn for de vedkommende Kommuner. At forhindre to Menneſter i at indgaa Ekteſkab, fordi en af dem har faaet Fattigunderstøttelse, vil i Reglen ikke lede til Andet end ligefrem umoraliske Forhold. Det er økonomisk og moralsk ødelæggende for Vedkommende, naar de ikke kunne faae Lov til at leve sammen, uagtet de, hvad der jævnlige hænder, have faaet Børn sammen. Jeg vilde sætte Pris paa — men det kan ikke fremkomme under denne Lovs Behandling, forsaavidt det kun delvis griber ind i dens Omraade — at man kommer bort fra den Bestemmelse, at to Menneſter ikke maa gifte sig med hinanden uden Kommunens Tilladelse, naar de i de sidste 5 Aar have faaet Fattigunderstøttelse. — Men det, jeg særlig maa ønske ved dette Lovforſlags Behandling som ved Behandlingen af alle disse sociale Love, er, at vi kunne behandle dem under Et og saaledes faae en samlet Oversigt over, hvad der kræves, for at den ubemidlede Klasse kan faae noget bedre Naar, end dem, den hidtil har haft. Det, der kræves, for at det kan ske, er en god Ordning af Sygekasseinstitutioner, en Hjælp under de uheldbedelige og langvarige Sygdomme, som ingen Sygekasse i Længden kan overkomme, en Hjælp i Ulykkestilfælde og en Hjælp, naar Alderdommen indtræder, og de Vedkommende ikke længer ere i Stand til fuldt ud at erhverve, hvad der er nødvendigt til Livets Opbold. Lad os faae det at je under Et, hvad der behøves efter den Maade, hvorpaa vi have indrettet os her i Landet, og lad os saa se at komme til en lykkelig Ordning af samtlige disse Forhold, idet vi lægge Sygekasserne til Grund og sige, at Medlemmer af dem ville vi hjælpe paa den og den Maade. Kunne vi naae det, tror jeg, at vi ville have naaet noget overmaade Stort og Smukt, noget langt Smukkere end alle disse Tvangsordninger, som ere indførte i vort Naboland.

Ordet: Jeg ønskede kun at gjøre et Par Bemærkninger med Hensyn til det foreliggende Forſlag, og da først med Hensyn til Bestemmelsen i § 2 om den tvungne Eftergivelse. Den motiveres i den afgivne Udvalgsbetænkning for en væsentlig Del derved, at man siger, at man ikke har ment det rigtigst at overlade denne Sag til at ubvilke sig helt og holdent ad Frivillighedens Vej, fordi der dog i ikke faa Kommuner — og da først og

fremmest i Kjøbenhavn — kun er sporet ringe Tilbøielighed til at slaa ind derpaa. Derfor opstiller man en for Hovedstaden og det øvrige Land sælles Regel, i Følge hvilken der efter et vist Tidsums Forløb skal finde Eftergivelse Sted. Men jeg maa gjøre opmærksom paa, at der er Forskjel paa den Ret, Fattigvæsenet har overfor den Fattige i og udenfor Hovedstaden. I Hovedstaden kan det kræve Erstatning, medens Vedkommende lever, udenfor Hovedstaden derimod kun i hans Dødsbo. Det vil altsaa ses, at Retten er forskjellig, og at derfor ogsaa Eftergivelsens Betydning er forskjellig. Det forekommer mig derfor, at det til en vis Grad er forklarligt, at der er Forskjel i den bestaaende Retstilstand, da Udviklingen har været forskjellig, men saa kommer det mig, at det ikke gaar an, saaledes uden videre at sige, at Kommunerne skulle opgive deres Ret, inden man har faaet en ensartet Regel for, hvilken Ret Kommunerne have. Jeg mener, at Eftergivelsen bør være forskjellig, eftersom Retten er af den ene eller den anden Bestaaenhed. Jeg skjønner derfor ikke rettere, end at dette Forſlag i dets Helhed indeholder et Supplement til andre Love, til Fattigloven, Sygekasseloven o. s. v. og at man ikke kan behandle det uden først at være kommen paa det Reene med, hvorledes den bestaaende Fattigvæsenetsordning skal være, hvilken Ret Fattigvæsenet skal have, hvorfor ogsaa denne Bestemmelse om Eftergivelsen forekommer mig først at ville faae sin rette Betydning og først da at ville være rigtig, naar man har faaet slaaet fast som almindelig Regel, hvilken Ret Fattigvæsenet overalt har. Derefter kan man ogsaa give en almindelig Regel om Bliqten til at eftergive. Hvad isvrigt denne Eftergivelse angaar, maa man jo indrømme, at formelt er der ikke Noget til Hinder for at vedtage den uden at komme i Strid med Grundloven; thi i denne staar kun „estergiven“, og er Fattighjælpen estergiven, saa er den estergiven, enten det er sket frivilligt eller tvungent. Men paa den anden Side skjønner jeg ikke rettere, end at derved lægger man dog noget ganske Andet ind i Realiteten af denne Paragraf end det, der har været Meningen, thi det er utvivlsomt Meningen, at Eftergivelsen skal være frivillig. Naar den nu bliver tvungen, lovbekfemt, kommer der derved et ganske andet Indhold ind i Paragrafen end tilſigtet. Hovedspørgsmaalet er altsaa det, om man anser det for forsvareligt, fordi man ikke kommer i Strid med Ordene, dog at gjøre om paa Indholdet af den paa-gjældende Grundlovsparagraf. — Med Hensyn til § 1 vil jeg sige, at ganske vist har